
De verstrekking van inlichtingen aan een individuele aandeelhouder

Artikel 2:107 (217) lid 2 BW bepaalt dat het bestuur en de raad van commissarissen van een NV (BV) de algemene vergadering van aandeelhouders alle door haar verlangde inlichtingen dienen te verschaffen, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet. Dit artikel is in 1971 in de wet geïntroduceerd. Het onderstreept dat het bestuur en de raad van commissarissen (RvC) van een vennootschap verantwoording dienen af te leggen aan de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) over de wijze waarop zij hun taken hebben vervuld. Het verstrekken van inlichtingen aan de aandeelhoudersvergadering hangt hiermee samen. Uit de formulering van het artikel volgt dat de *algemene vergadering van aandeelhouders* recht heeft op informatie. Tegen de achtergrond van de HBG-enquête, waar de informatieverschaffing aan de algemene vergadering van aandeelhouders een centrale rol speelt, zal ik in deze bijdrage ingaan op de vraag of een *individuele* aandeelhouder recht heeft op verstrekking van de door hem verlangde inlichtingen. Deze vraag blijkt omstrede.

Ik vermeld voor de duidelijkheid dat ik mij voor de beantwoording van voornoemde vraag beperk tot de mogelijkheden die Boek 2 BW de individuele aandeelhouder biedt.

Informatieverstrekking tijdens de AVA

Van Schilfgaarde (nr. 64) betoogt dat het bestuur en de RvC aan de AVA als zodanig de door haar gewenste inlichtingen dienen te verschaffen. Volgens Van Schilfgaarde laat artikel 2:107 (217) BW de interpretatie dat ook aan individuele aandeelhouders tijdens de vergadering inlichtingen worden verschaft niet toe. Ook Pitlo/Raaijmakers (nr. 5.89) menen dat het recht op inlichtingen toekomt aan de aandeelhoudersvergadering als orgaan en niet aan individuele aandeelhouders. Van der Grinten (Handboek, nr. 203.1) daarentegen stelt dat een individuele aandeelhouder het bestuur inlichtingen mag vragen, maar dat hij de wettelijke bevoegdheid daartoe slechts heeft tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders. Maeijer (Asser-Maeijer 2-III, nr. 256) neemt aan dat, overeenkomstig de praktijk, een individuele aandeelhouder tijdens de vergadering bevoegd is informatie te vragen. Ook Slagter (nr. 62), Sanders/Westbroek (nr. 4.15), Van Solinge (Vergaderorde, p. 45) en Schwarz (losbl. Rechtspersonen, art. 107, aant. 5) delen deze mening. Ik ben met voorgaande heren van mening dat een aandeelhouder, al dan niet met stilzwijgende toestemming van zijn medeaandeelhouders, bevoegd is tijdens de algemene vergadering informatie te vragen aan het bestuur en de RvC. Dat een aandeelhouder eerst zijn medeaandeelhouders om toestemming zou moeten vragen om namens de AVA inlichtingen te mogen vragen, lijkt mij weinig praktisch.

De aandeelhouder die inlichtingen vraagt tijdens de aandeelhoudersvergadering, zal zich dienen te gedragen overeenkomstig de maatstaven van redelijkheid en billijkheid (art. 2:8 BW). Dit betekent volgens Schwarz (t.a.p.) dat de gevraagde inlichtingen betrekking zullen moeten hebben op de vennootschap en haar activiteiten en dat de aandeelhouder zich zal hebben te gedragen in overeenstemming met de vastgestelde orderregels.

De gevraagde inlichtingen dienen in beginsel door het bestuur en de RvC te worden verstrekt. Het is aan het bestuur en de RvC om te bepalen welke bestuurder of commissaris de informatie zal geven. De AVA kan volgens Van der Grinten (t.a.p.) en Schwarz (t.a.p.) niet rechtsgeldig besluiten dat een individuele aandeelhouder geen informatie mag vragen of dat het bestuur en de RvC een door een aandeelhouder gestelde vraag niet hoeven te beantwoorden. Indien het bestuur en de RvC de tijdens de AVA gestelde vragen ontwijkend of niet beantwoorden, kan de aandeelhou-

der mijns inziens met behulp van een motie trachten beantwoording van de door hem gestelde vragen af te dwingen. Een eventuele meerderheidsaandeelhouder mag niet zomaar tegen een dergelijke motie stemmen. Ook hij zal zich bij de stemming overeenkomstig de eisen van de redelijkheid en de billijkheid dienen te gedragen. Indien het bestuur onjuiste informatie aan zijn aandeelhouders verstrekt, kan dat een onrechtmatige daad van de vennootschap opleveren (HR 7 november 1997, NJ 1998, 268).

Een aandeelhouder kan het bestuur en de RvC voorafgaand daaraan meedelen dat hij tijdens de vergadering om bepaalde informatie zal vragen. Het bestuur heeft alsdan de mogelijkheid zich adequaat op het verzoek voor te bereiden. Dit zal tot gevolg hebben dat het bestuur en de RvC zich er tijdens de AVA niet op zullen kunnen beroepen dat zij niet aan het verzoek kunnen voldoen omdat zij daardoor worden overvallen. Ook zou agendering van het informatieverzoek kunnen worden gevraagd. Andere aandeelhouders kunnen zich dan ook op de discussie voorbereiden.

Een aandeelhouder (al dan niet met medeaandeelhouders) kan, mits hij ten minste 10% van de aandelen houdt, het bestuur en de RvC vragen een algemene vergadering te houden waarin bepaalde informatie door hen zal dienen te worden verstrekt. Indien het bestuur en de RvC weigeren daartoe over te gaan, kan de aandeelhouder door de president worden gemachtigd de vergadering bijeen te roepen.

Het bestuur en de RvC zijn niet gehouden de gevraagde inlichtingen te verschaffen indien een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet. Het bestuur en de RvC beoordelen of er sprake is van een dergelijk zwaarwichtig vennootschappelijk belang. Volgens de memorie van toelichting dient een beroep op deze omstandigheid uitzondering te blijven. De memorie van toelichting geeft als voorbeeld van een zwaarwichtig belang dat zich tegen informatieverstrekking verzet het uitlekken van gegevens die de concurrentiepositie van de onderneming kunnen schaden. Maeijer (t.a.p.) geeft nog als voorbeeld het onnodig schaden van de verhoudingen binnen de vennootschap. Over de interpretatie van het begrip 'zwaarwichtig belang' wordt verschillend gedacht. Van der Grinten (t.a.p.) meent dat dit zwaarwichtig belang van de vennootschap ruim mag worden opgevat. Maeijer (t.a.p.) en Timmerman (Tot vermaak van Slagter, p. 309) menen dat

de uitzondering restrictief dient te worden geïnterpreteerd. Laatstgenoemde interpretatie lijkt mij de juiste, mede in het licht van de in de memorie van toelichting gegeven uitleg. Zie ook Pres. Rb. Den Bosch 5 augustus 1999, JOR 1999, 202.

Het is voor een aandeelhouder moeilijk vast te stellen of het bestuur en de RvC bij hun weigering de gevraagde informatie te verschaffen terecht een beroep doen op een zwaarwegend belang. Ook toetsing van een dergelijk besluit door een rechter stuit op problemen, nu het aantonen van het zwaarwichtig belang ertoe zal leiden dat inlichtingen dienen te worden gegeven die het bestuur en de RvC nu juist gerechtigd waren achter te houden. De desbetreffende aandeelhouder (of de VEB?) zou de juistheid van het standpunt van het bestuur en de RvC kunnen toetsen door tijdens de volgende vergaderingen telkens opnieuw te vragen of het zwaarwichtig belang dat verstreking van de informatie in de weg stond nog steeds bestaat. Op het moment dat dat niet langer het geval zal zijn, zal het bestuur mijns inziens openheid van zaken dienen te geven.

Sancties op het niet verstrekken van inlichtingen

De wet stelt geen sancties op het niet naleven van de verplichting om de gevraagde inlichtingen te verstrekken. Maeijer (t.a.p.) betoogt dat een bestuur en een RvC die de gevraagde inlichtingen onvoldoende verschaffen, zich blootstellen aan een vertrouwenscrisis die – in het gewone model – kan leiden tot schorsing of ontslag of zelfs tot het verwijt van onbehoorlijk bestuur of toezicht. Ook kan het onvoldoende verstrekken van de gevraagde inlichtingen in een enquête aan de orde komen bij de beantwoording van de vraag of er gegronde redenen zijn om aan een juist beleid te twifelen (Hof Amsterdam (OK) 21 september 1978, NJ 1979, 403 en Hof Amsterdam (OK) 8 oktober 1998, NJ 1999, 348).

Informatieverstrekking buiten de AVA om

Bij de meeste vennootschappen wordt slechts eenmaal per jaar een algemene vergadering van aandeelhouders gehouden. Voorstelbaar is dat een aandeelhouder die bepaalde vragen heeft, niet de eerstvolgende vergadering wenst af te wachten.

Een aandeelhouder kan volgens Van Schilfgaarde (t.a.p.) buiten de AVA om op grond van artikel 2:8 BW trachten de door hem gewenste inlichtingen te verkrijgen. Zie Pres. Rb. Amsterdam 15 juni 1988, KG 1988, 276, Pres. Rb. Groningen 11 september 1966, KG

1996, 326 en Rb. Utrecht 29 juli 1998, JOR 1999, 58. Van der Grinten, Sanders/Westbroek, Schwarz en Slagter (t.a.p.) menen dat individuele aanhouders buiten de AVA om het bestuur om inlichtingen mogen vragen, maar dat zij op grond van artikel 2:107 (217) lid 2 BW alleen tijdens een AVA daartoe de bevoegdheid bezitten. De vraag is voorts of het bestuur bevoegd is om een individuele aandeelhouder, buiten de AVA om, de gevraagde inlichtingen te verstrekken. Dergelijke contacten kunnen in strijd zijn met het beginsel van de gelijke behandeling van aandeelhouders als verwoord in artikel 2:92 (201) lid 2 BW. De vennootschap moet aandeelhouders die zich in gelijke omstandigheden bevinden, op dezelfde wijze behandelen. Zie Pres. Rb. Amsterdam 27 juli 1999, JOR 1999, 178. Het bestuur van een beursvennootschap dient er voorts op bedacht te zijn dat er geen zogenoemde koersgevoelige informatie aan een individuele aandeelhouder wordt verstrekt.

Afdwingen van inlichtingen in rechte

Indien het bestuur en de RvC weigeren bepaalde informatie te verstrekken aan een aandeelhouder zonder dat hun een beroep toekomt op een zwaarwichtig belang, kan deze trachten via de rechter verschaffing daarvan af te dwingen. Procedures waarin aandeelhouders erin geslaagd zijn verstrekking van informatie af te dwingen, zijn mij niet bekend. Of dergelijke procedures mogelijk zijn, is de vraag volgens sommige auteurs. Van der Grinten (t.a.p.) en Schwarz (t.a.p.) menen dat de vennootschap niet via de rechter kan worden gedwongen de gevraagde inlichtingen te verstrekken, nu die plicht niet op haar rust maar op haar organen en het niet mogelijk is om organen van een vennootschap in rechte te betrekken. Schwarz (t.a.p.) bepleit een regeling die het mogelijk maakt de weigering om inlichtingen te verschaffen aan de rechter voor te leggen. Sanders/Westbroek (t.a.p.) menen dat een aandeelhouder in rechte het verstrekken van informatie kan afdwingen. Een individuele aandeelhouder kan ook door middel van een voorlopig getuigenverhoor trachten de door hem verlangde informatie te verkrijgen (HR 20 oktober 1995, NJ 1996, 120).

Conclusie

Over de vraag of een individuele aandeelhouder op grond van artikel 2:107 (217) lid 2 BW tijdens de AVA recht heeft op verstrekking van de door hem verlangde informatie door het bestuur en de RvC wordt verschillend gedacht. De meeste auteurs zijn van mening dat een individuele aandeelhouder dat recht heeft. Dit informatierecht wordt op twee wijzen begrensd. De aandeelhouder dient het recht overeenkomstig de maatstaven van redelijkheid en billijkheid uit te oefenen en het bestuur en de RvC hoeven de gevraagde inlichtingen niet te verstrekken indien een zwaarwichtig vennootschappelijk belang zich daartegen verzet. Een individuele aandeelhouder kan op grond van artikel 2:8 BW buiten de AVA om trachten de door hem verlangde informatie te verkrijgen, maar heeft – zo wordt door enkele auteurs aangenomen – op grond van artikel 2:107 (217) lid 2 BW geen recht op verstrekking daarvan. Indien het bestuur van een vennootschap buiten de AVA om de gevraagde inlichtingen verschaft, zou dit in strijd kunnen zijn met het gelijkheidsbeginsel.

*Mr. P.G. Deraedt
NautaDutilh*
